

NOTITIE

aan	Gemeente Leidschendam-Voorburg	Ptolemaeuslaan 40
t.a.v.	Mevrouw Esther Tolido	3528 BP Utrecht
van	Jeroen Duifhuizen (na akkoord van de provincie Zuid-Holland)	T +31 88 04 800
datum	3 april 2025	
referentie	NL202023407-N25-082	
onderwerp	Notitie zichtlijnen en afweging schermlocatie	

Samenvatting

- De definitieve positie waarvoor de vergunning is aangevraagd, ligt zo dicht mogelijk bij de Rijksweg A4. Dat is een belangrijke eis van de grondeigenaar Staatsbosbeheer en zorgt voor de meest optimale ruimtelijke inpassing. Dat een belangrijk aspect in de onderbouwing bij het bepalen van de positionering. De uiteindelijke positie zorgt ervoor dat het geluidscherm op voldoende afstand komt te staan voor ruiters, voetgangers en fietsers.
- Van een verandering van zichtlijnen vanaf de Stompwijkseweg op de Vogelplas Starrevaart is geen sprake door het verplaatsen van het geluidscherm naar de definitieve positie.
- Een alternatieve oplossingsrichting in de vorm van een grondwal is technisch niet mogelijk. Door Rijkswaterstaat wordt hiervoor geen vergunning afgegeven. Gasunie en Dunea gaan niet akkoord met een grondwal. Dat is als zodanig aangegeven in de uitwerking motie 867 Geluidbeperkende maatregelen, die ter inzage heeft gelegen in het najaar van 2020. Daarom heeft de Provinciale Staten in het Statenvoorstel van 15 december 2020 opdracht gegeven de oplossing van een geluidscherm uit te werken.
- Het ophogen van het geluidscherm met 0,5 m op de definitieve positie is nodig om de functie van de geluid- en zichtwerende maatregel te handhaven. De hoogte van de bovenkant van het geluidscherm ten opzichte van het hoogste punt van de Rijksweg A4 blijft gelijk, namelijk gemiddeld 2,5 m. Dit omdat het maaiveld ter plaatse van de definitieve positie lager is. Als de gemeente enkel een vergunning verleent met een hoogte van 3,0 m, is het plaatsen van een geluidscherm geen effectieve maatregel. Dan is geen sprake meer van geluids- en zichtbeperking van en op de Rijksweg A4 vanuit de Vogelplas Starrevaart.

Aanleiding

In de beraadslaging in de commissie Omgeving op 18 februari 2025 en 1 april 2025 zijn aanvullende vragen gesteld, die in deze notitie nader worden toegelicht:

- Zichtlijnen vanuit de Stompwijkseweg zijn aan de orde geweest. Deze notitie geeft een toelichting op tekening 51018820-SWECO-HML-34005-CS-CH-00003-01, versie P01.01. Deze tekening is toegevoegd als bijlage bij deze notitie. Deze tekening is opgesteld ter verduidelijking van het zichtwerende effect van het geluidscherm vanaf Stompwijk richting de Vogelplas Starrevaart.
- Ophogen van het geluidscherm.
- Alternatieve oplossingsrichtingen in plaats van een geluidscherm.

Verduidelijking van de zichtlijnen

De tekening uit bijlage 1 geeft de zichtlijnen aan vanuit de Stompwijkseweg. Hiervoor zijn twee posities genomen. Voor beide posities is de zichtlijn ingetekend vanuit ooghoogte op maaiveld en vanaf de 1e verdieping van de woning. In de initiële versie van de ruimtelijke onderbouwing van LBPSight uit november 2023 is alleen gekeken vanaf de achterzijde van Boerderij Akkerlust (zichtlijn A-A). In de definitieve versie van de ruimtelijke onderbouwing van LBPSight uit januari 2025, die is toegevoegd aan de aanvraag, is zichtlijn B-B opgenomen in de beoordeling.

Daarmee worden de zichtlijnen beschouwd vanaf de woningen aan de Stompwijkseweg. Het maaiveld ligt hier ca. 4,0m hoger, gemiddeld 0,0 m NAP.

Bepalend voor de zichtlijnen zonder het geluidscherm is de geleiderail ('vangrail') in de middenberm van de Rijksweg A4. Dat punt is bepalend voor zicht op de Vogelplas Starrevaart vanaf de Stompwijkseweg. De zichtlijnen zijn vervolgens getrokken tussen de genoemde ooghoogtes en de oever van de Vogelplas Starrevaart. De groene lijn geeft de zichtlijn aan zonder het geluidscherm. De zwarte stippellijn geeft de zichtlijn aan met het geluidscherm. De maten genoemd bij "oever Vogelplas Starrevaart" geven aan wat de hoogte is vanaf het maaiveld tot op de zichtlijn ter plaatse van de oever van de Vogelplas.

Voorbeeld: zichtlijn B-B gemeten vanaf ooghoogte (1,7 m. boven maaiveld op Stompwijkseweg), geeft als resultaat dat bij de oever van de Vogelplas Starrevaart zonder geluidscherm alle objecten hoger dan 0,8 m. boven het maaiveld zichtbaar zijn. Met een geluidscherm zijn alle objecten bij de Vogelplas Starrevaart hoger dan 1,8 m. zichtbaar. Hierbij is nog geen rekening gehouden met het (vracht)-verkeer op de Rijksweg A4. Het vrachtverkeer is 4 m. hoog en daarmee hoger dan de zichtlijn op de Vogelplas Starrevaart. Daarmee ontnemt het passend (vracht)verkeer op de Rijksweg A4 het zicht weg op het geluidscherm vanuit dit punt op de Stompwijkseweg.

Vanuit de beide zichtlijnen op de Stompwijkseweg is de conclusie dat zonder de aanwezigheid van het geluidscherm de oostelijke oever van de Vogelplas Starrevaart zelf niet zichtbaar is. Wel alles wat hoger is dan 0,8 m. boven het maaiveld, zoals de aanwezige rietkragen aan deze oever. Bovendien wordt het zicht op de oostelijke oever van het water zonder meer ontnomen door de aanwezige geleiderail op de Rijksweg A4. Enkel een beperkt zicht blijft op de westelijke oever van het water. Het toevoegen van een geluidscherm heeft geen effect op de zichtbaarheid van de beide oevers van water.

Schermhoogte 3,0 m. in plaats van 3,5 m.

In de participatie is gesproken over het ontnemen van het zicht op de Rijksweg A4 voor bezoekers van de Vogelplas Starrevaart. Daarbij is in de definitieve uitwerking in 2022/ 2023 de hoogte van 3 m. aangehouden, zoals als uitgangspunt gold. Dat resulteerde in 3 opties voor de positie van het scherm, zoals deze aangegeven zijn in de vergunningaanvraag uit december 2023, zie afbeelding 1.

Voor het bepalen van de uiteindelijke positie is in 2023/ 2024 nauw overleg geweest met Staatsbos-beheer, die eigenaar is van het gebied. Ook is gesproken met Gasunie en het Hoogheemraadschap van Rijnland vanwege de ligging ten opzichte van de gasleiding en de watergang. Samen met de vertegenwoordigers van de Vogelplas Starrevaart is medio 2024 besloten het geluidscherm uiteindelijk dicht bij de Rijksweg A4 te plaatsen, zie afbeelding 2. Daarmee is afgeweken van de oorspronkelijke positie en hoogte zoals aangegeven in de vergunningsaanvraag uit december 2023.

Op de definitieve positie van het geluidscherm is het maaiveld ongeveer 0,5 m. lager dan de eerdere drie opties. Dit heeft ertoe bijgedragen dat het geluidscherm 0,5 m. is opgehoogd om de gewenste resultaten met betrekking tot geluid- en zichtwering te realiseren. Het verplaatsen van de positie in combinatie met de ophoging van het geluidscherm heeft daarmee geen effect op het zicht vanaf de Stompwijkseweg op de Vogelplas Starrevaart.

Dit betekent dat geen verschil bestaat in zichtlijnen tussen een geluidscherm van 3,0 m. hoogte op de eerdere geduide 3 posities en een geluidscherm van 3,5 m. hoogte op de definitieve positie. Beide hebben nauwelijks effect op de zichtlijnen vanaf de Stompwijkseweg, zoals in de vorige alinea toegelicht aan de hand van het voorbeeld. Een geluidscherm van 3,0 m. hoogte, op de definitieve positie waarvoor de vergunning is aangevraagd, heeft bovendien de nadelen:

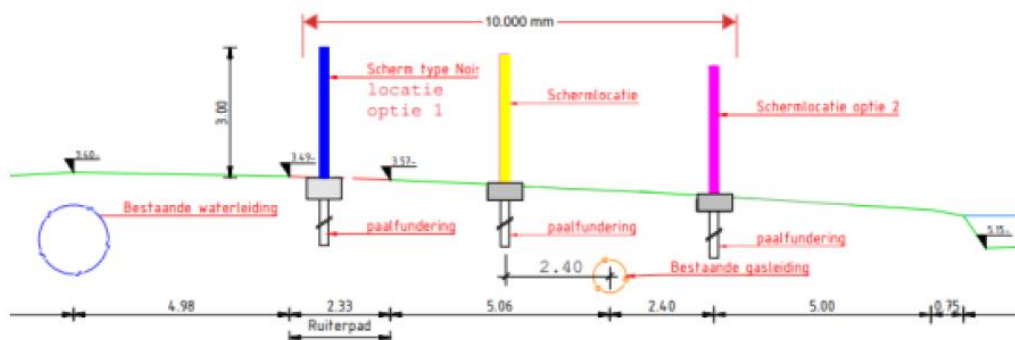
- Door de beperkte hoogte wordt de geluidsabsorberende werking van het geluidscherm verlaagd. De beperking van het verkeerslawaaï wordt daarmee verminderd.
- Het geluidscherm verliest door de beperkte hoogte de functie van zichtwerende maatregel vanuit het recreatiegebied op de Rijksweg A4. Met name het vrachtverkeer blijft zichtbaar.

Een scherm van 3,0 m. hoogte op de definitieve positie uit de vergunningsaanvraag dempt dus het verkeerslawaaï niet en het zicht op de Rijksweg A4 blijft. Dat sluit dan niet aan met de door Provinciale Staten gegeven opdracht voor de uitwerking van de motie 867.

Nadere toelichting

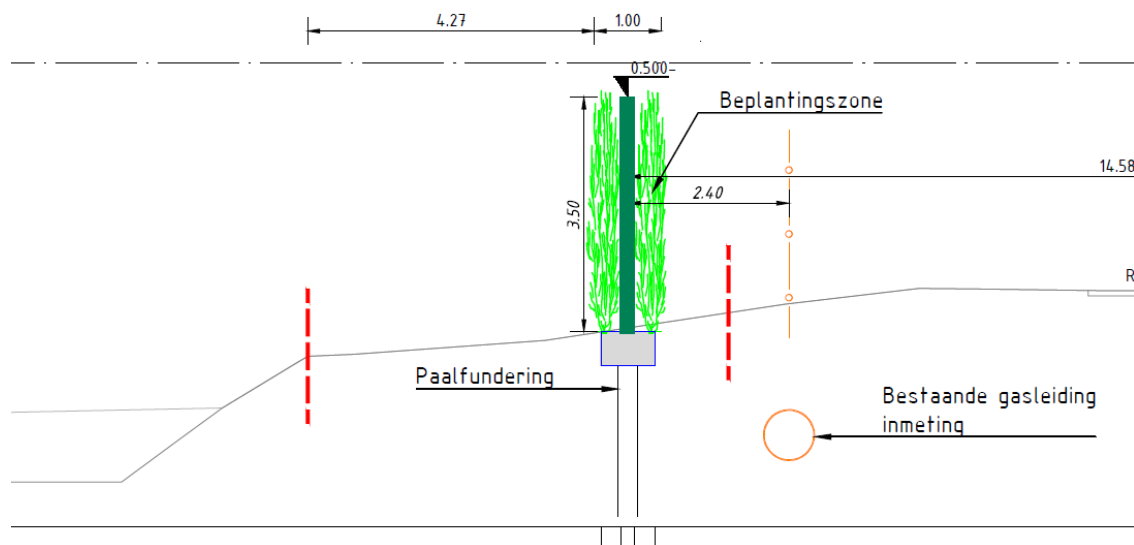
In de ruimtelijke onderbouwing van LBPSight uit december 2023 is rekening gehouden met drie posities voor het scherm. Deze onderbouwing is per abuis met de raad gedeeld voor de commissievergadering van 18 februari 2025. Desondanks heeft dat tot aanvullende vragen geleid over de gevolgen van de opfoting voor de zichtlijnen vanuit de Stompwijkseweg.

De hoogte van het maaiveld op deze oorspronkelijke posities was ongeveer 3,5m. onder NAP. Het hoogste punt van het scherm in optie 1 is dus ongeveer 0,5m. onder NAP. Zie onderstaande afbeelding:

Afbeelding 1: opties 1, 2 en 3 voor geluid- en zichtwerende maatregelen, ruimtelijke onderbouwing december 2023

In de ruimtelijke onderbouwing van LBPSight uit januari 2025 is de definitieve positie van het scherm opgenomen. In de definitieve locatie is het scherm 3,5 m. hoog. Echter het maaiveld ter plaatse van de nieuwe locatie is 4,0m onder NAP. Ook hier is het hoogste punt van het scherm dus ongeveer 0,5 onder NAP. Het hoogste punt van het scherm wijzigt dus niet tussen optie 1 en de definitieve locatie-keuze. In onderstaande afbeelding wordt de definitieve locatie met hoogte ten opzichte van het maaiveld aangegeven:

Afbeelding 2: definitieve positie geluid- en zichtwerende maatregel, ruimtelijke onderbouwing januari 2025

Alternatieven voor een geluidscherm

In het rapport van 20 november 2020 "Uitvoering van Motie 867 Geluidbeperkende maatregelen" is voor de locatie Vogelplas Starrevaart genoemd dat het plaatsen van een geluidswal niet mogelijk is. In het rapport is aangegeven dat op de locatie een geluidscherm wel tot de mogelijkheden behoort. Dat vormde de basis voor het Statenvoorstel van 15 december 2020, waarin de plaatsing van een geluidscherm als meest effectieve maatregel wordt genoemd. Het Statenbesluit is het uitgangspunt om in de periode 2021-2022 met de omgevingspartijen te komen tot een definitieve uitwerking. Hierbij zijn de posities naar voren gekomen zoals weergegeven in afbeelding 1. Omdat daarmee niet volledig tegemoetgekomen werd aan de eis van Staatsbosbeheer, het geluidscherm zo dicht mogelijk bij de rijksweg te plaatsen, is uiteindelijk de positie overeengekomen, zoals weergegeven in afbeelding 2. Onderstaand worden de beide alternatieven nader toelichting:

Grondwal:

- Er is door de diverse aanwezige functies (ruiterpad, gasleiding, waterleiding, primaire watergangen Hoogheemraadschap van Rijnland) in het gebied geen ruimte voor een grondwal.
- De bodem is niet draagkrachtig genoeg voor een grondwal. Een grondwal levert onacceptabele vervorming op van de Rijksweg A4. Daarom verleent Rijkswaterstaat hiervoor geen vergunning.
- Door de zetting van de grondwal ontstaat schade aan de aanwezige gasleiding van Gasunie en de waterleiding van Dunea. Dat is voor beide partijen onacceptabel en geven zij geen toestemming voor het aanbrengen van een grondwal.

Scherf op de locaties 1, 2 en 3 (afbeelding 1)

- De percelen zijn eigendom van Staatsbosbeheer. Staatsbosbeheer heeft als eis gesteld dat het scherm zo dicht mogelijk bij de Rijksweg A4 geplaatst wordt.
- De diverse functies in het gebied zoals het ruiterpad en het wandel/fietspad worden verstoort door een scherm op de alternatieve locaties
- Vanuit stedenbouwkundig oogpunt zijn deze opties niet wenselijk. Het open landschap tussen de Rijksweg A4 en de Vogelplas Starrevaart wordt hiermee doorsneden voor recreanten in het gebied.

Conclusie

Het aanleggen van een geluidsschermbij de Vogelplas, heeft een beperkt negatief effect op de zichtlijnen vanuit de Stompwijkseweg. Wel heeft het verplaatsen van het geluidsschermbij de definitieve positie een gunstig effect op de zichtlijnen, omdat het geluidsschermbij de Rijksweg A4 komt en daarmee verder van de Vogelplas Starrevaart.

Op de definitieve positie is het maaiveld 0,5 m lager, dan op de eerdere positie dichterbij de Vogelplas Starrevaart. Een ophoging van het geluidsscherbmet 0,5 m heeft daarmee geen effect op zichtlijnen vanaf de Stompwijkseweg.

Het aanhouden van een hoogte van 3,0 m. ten opzichte van het maaiveld zorgt op de definitieve positie dat het geluid- en zichtwerende effect van het geluidsscherbwordt beperkt. Daarmee voldoet het geluidsscherbniet meer aan de doelstelling om het aan te leggen. Het verlagen van de hoogte van het scherbvan 3,5 m. naar 3,0 m. is geen optie.

Bijlagen

1. Tekening 51018820-SWECO-HML-34005-CS-CH-00003-01

